

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02

DOM
2008-03-20
Stockholm

Mål nr
T 5398-05
Rotel 0202

Sid 1 (34)

KLANDRAD SKILJEDOM

Skiljedom meddelad i Stockholm den 11 april 2005 i skiljemål 103/2003 vid Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut, se bilaga

KÄRANDE

Matthias Kjellberg, 630328-0116
Vindkallsgränd 3
182 61 Djursholm

Ombud: Advokaterna Peter Thorell och Maria Lindegård Eiderholm
Box 7712
103 95 Stockholm

SVARANDE

Proffice AB, 556089-6572
Box 70368
107 24 Stockholm

Ombud: Advokaterna Jan Sjöberg och Karin Nygren
Box 70393
107 24 Stockholm

SAKEN

Klander av skiljedom

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten lämnar käromålet utan bifall.
2. Matthias Kjellberg ska ersätta Proffice AB för rättegångskostnader i hovrätten med 899 011 kr, varav 750 000 kr avser ombudsarvode, samt ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.

Dok.Id 683022

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-700 34 00
E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-21 93 27

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-11:30
12:30-15:00

KORT SAMMANFATTNING AV SKILJEDOMEN

Den klandrade skiljedomen rör en tvist mellan Matthias Kjellberg och Proffice AB (Proffice) om hur ett aktieöverlåtelseavtals (avtalet) villkor om tilläggsköpeskillning ska tillämpas (domen s. 2). Enligt avtalet ska tilläggsköpeskillningen beräknas på ett visst ackumulerat resultat. Parterna hade olika uppfattning om hur det ackumulerade resultatet skulle förstås och vad som skulle ingå i detta begrepp.

Matthias Kjellberg yrkade i skiljeförfarandet att Proffice skulle förpliktas utge ytterligare tilläggsköpeskillning med 35,6 mkr samt ränta (domen s. 5, 6, 10 och 11), vilket bestreds av Proffice.

Skiljemålet rörde fyra delfrågor, vilka betecknades Norrköpingsprojektet, Kumlaprojektet, ersättning för handledare samt utgångspunkt för ränteberäkningen.

Matthias Kjellberg gjorde gällande att resultaten av Norrköpingsprojektet och Kumlaprojektet samt vissa debiteringar avseende handledare skulle ingå vid beräkningen av det ackumulerade resultatet samt att räntan skulle beräknas på visst sätt, vilket bestreds av Proffice.

Skiljemännen (f.d. justitierådet Johan Lind, ordförande, advokaten Peter Danowsky, utsedd av Matthias Kjellberg och f.d. chefsrådmannen Rolf Nöteberg, utsedd av Proffice) tog först upp frågan om bedömningen av *Norrköpingsprojektet* och fann att uttrycket "outplacement" i avtalet skulle uppfattas så att bemannings- och uthyrningstjänster inte omfattades (domen s. 81). Skiljemännen fann att en mycket betydande del av Norrköpingsprojektet gällde outplacement och att det ackumulerade resultatet därmed skulle höjas, vilket gav en ytterligare köpeskillning på 5 mkr till Matthias Kjellberg.

Då det gällde *Kumlaprojektet* angav skiljemännen att avtalet, såsom de tolkade det, inte hänförde bemanning/uthyrning till outplacement. Skiljemännens slutsats blev därför att ett visst resultat inte skulle ingå i beräkningsunderlaget för tilläggsköpeskillningen varefter Matthias Kjellbergs talan i den delen ogillades.

Beträffande *handledare* och *ränteberäkning* biföll skiljemännen Matthias Kjellbergs talan.

Enligt skiljedomen fick Matthias Kjellberg bära tre fjärdedelar av rättegångskostnaderna och mellan parterna svara för tre fjärdedelar av kostnaderna för skiljeförfarandet.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Matthias Kjellberg har yrkat att skiljedomen ska upphävas dels i den del hans talan ogillats beträffande Kumlaprojektet dels i de delar han ålagts att ersätta Proffice för rättegångskostnader och att slutligt svara för kostnader för skiljeförfarandet.

Proffice har bestritt käromålet.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

GRUNDER I HOVRÄTTEN

Matthias Kjellberg

Uppdragsöverskridande

Skiljenämnden har vid behandlingen av parternas grunder avseende ersättningen för den s.k. TTG-delen av Kumlaprojektet lagt en ej åberopad omständighet (rättsfaktum) till grund för sin bedömning. Trots att ingen av parterna har gjort gällande att s.k. PSPS-ersättning hänfört sig till bemannings- och uthyrningsverksamhet, har nämnden vid avgörandet utgått från denna omständighet och därigenom överskridit sitt uppdrag enligt 34 § första stycket 2 lagen (1999:116) om skiljeförfarande (LSF).

Handläggningsfel

Att döma över en *ej åberopad omständighet* utgör alternativt ett handläggningsfel enligt 34 § första stycket 6 LSF.

Skiljenämnden har inte beaktat Matthias Kjellbergs första grund att verksamheten i Kumla vid beräkningen av ”Accumulated Result” ska betraktas som Antenns

verksamhet enligt avtalet p. 2.2.3 och därför i sin helhet beaktas vid beräkningen av "Accumulated Result" oavsett om verksamheten omfattas av begreppet "Career Business" eller inte.

Skiljenämnden har inte beaktat Matthias Kjellbergs tredje grund att även om tillhandahållandet av löneadministrativa tjänster ("lönehantering") bedöms inte vara "related to" outplacement så ska PSPS vinst ingå i Accumulated Results eftersom PSPS vinst inte utgör ersättning för löneadministrativt arbete utan ersättning för av Antenn tillhandahållna tjänster i de outplacementprojekt PSPS varit involverat i.

Skiljenämnden har inte beaktat Matthias Kjellbergs fjärde grund att, för det fall PSPS vinst anses utgöra ersättning för löneadministrativt arbete, är det fråga om brott mot avtalet p. 2.2.3 och 7.2 (a) och (f) och i så fall fråga om en överdebitering, d.v.s. i sin helhet ersättning för av annat bolag inom Profficekoncernen tillhandahållna tjänster utöver vad som är marknadsmässigt ("equal to or lower than all other alternatives").

Angivna handläggningsfel har, var för sig och i vart fall sammantaget med övriga handläggningsfel, sannolikt inverkat på utgången i skiljemålet. Matthias Kjellberg har inte vållat felen. Skiljedomen ska således delvis upphävas.

Proffice

Proffice har som grunder för sitt bestridande åberopat

att den klandrade skiljedomen inte kan upphävas partiellt,

att skiljenämnden inte har lagt något rättsfaktum till grund för skiljedomen som inte i rätt tid åberopats,

att skiljenämnden, i den utsträckning nämnden har varit skyldig därtill, prövat samtliga av Matthias Kjellberg åberopade grunder,

att skiljenämnden inte överskridit sitt uppdrag, och inte heller begått något handläggningsfel, och

att, om handläggningsfel skulle föreligga, det inte har påverkat utgången i målet.

Då skiljedomens domslut inte i något materiellt avseende ska upphävas, ska skiljenämndens förordnanden såvitt avser ombudskostnader och kostnader för skiljeförfarandet kvarstå oförändrade.

Proffice gjorde i skiljeförfarandet gällande att det avtalsvillkor på vilket Matthias Kjellberg grundade sin talan hade ett annat betydelseinnehåll, skulle tolkas på ett annat sätt, än vad Matthias Kjellberg gjorde gällande, samt förnekade att PSPS bedrivit Career Business i den betydelse som Proffice menade att begreppet hade, varav följde att det stod nämnden fritt att beakta samtliga i målet förekommande omständigheter för att bedöma vad slags verksamhet PSPS bedrev eller inte bedrev. Ett åberopande av omständigheten att PSPS skulle ha bedrivit bemannings- och uthyrningsverksamhet har således inte varit nödvändigt för domslutet; det deskriptiva uttrycket utgör heller inte ett rättsfaktum.

Om hovrätten skulle finna att PSPS verksamhet bestod av bemanning och uthyrning och omständigheten utgjorde ett nödvändigt faktum för domslutet, har Proffice i rätt tid åberopat den omständigheten. PSPS bedrev anställningsövertagande och ”lönehanteringsverksamhet”. Nämnden gjorde inte åtskillnad mellan anställningsövertagande/lönehanteringsverksamhet och bemanning/uthyrning.

Matthias Kjellberg

Klandertalan avser enbart den del av skiljedomen som behandlar Kumlaprojektet. Även om den delen har samband med domen i övrigt är de fyra delarna klart avgränsade. De fel som behåftar skiljedomen finns samtliga i domskälen beträffande Kumlaprojektet (domen s. 89-97). Det finns således inget hinder mot att upphäva skiljedomen i den del som berör Kumlaprojektet. Då frågan om kostnader i skiljemålet framför allt vilar på utgången av Kumladelen, måste framgång med klandertalan medföra att även domens förordnanden i denna del träffas av ogiltigheten. Detta gäller såväl ersättningen till nämnden som parternas ersättningsanspråk för egna kostnader.

PARTERNAS TALAN I HOVRÄTTEN

Matthias Kjellberg

Bakgrundsbeskrivning

Antenn

Under år 1991 bildades Kjellberg & Tjajkovski AB av Matthias Kjellberg och Tomas Tjajkovski. Verksamheten överfördes år 1996 till Antenn KB. Verksamheten bestod av att tillhandahålla tjänster åt företag i samband med personalförändringar m.m. Antenn tillhandahöll huvudsakligen följande två huvudtyper eller kategorier av tjänster, nämligen dels ”outplacement” - tjänster som på arbetsgivarens (uppdragsgivarens) bekostnad ställs till dennes anställdas förfogande för att de skall finna en ny karriär hos annan arbetsgivare, främst vid personalreduktion, dels karriärutveckling - tjänster som erbjuds uppdragstagarens anställda och som syftar till att de anställda skall utvecklas professionellt på den befintliga arbetsplatsen.

Proffice förvärv av Antenn

Efter förhandlingar förvärvade Proffice den 3 januari 2000 samtliga aktier i Antenn AB, ett nybildat bolag till vilket Antenn KB:s verksamhet (inkräm) överlätits i anslutning till förvärvet. Aktierna i Antenn AB (”Antenn”) innehades med 50 procent vardera av Matthias Kjellberg och Tomas Tjajkovski. I avtalet stipulerades bl.a. att köpeskillingen skulle utgå med en initial köpeskillning om 30 mkr och med en tilläggsköpeskillning motsvarande en viss andel av Antenns resultat efter avskrivningar för perioden den 1 januari 2000 – den 31 december 2002. Avsikten var att all outplacement- och karriärutvecklingsverksamhet skulle bedrivas av Antenn under intjänandeperioden. Om det, trots att det var förbjudet, kom att bedrivas outplacement och/eller karriärutvecklingstjänster i annat bolag inom Profficekoncernen (sådana outplacement och/eller karriärutvecklingstjänster som bedrevs i annat bolag inom Profficekoncernen än Antenn benämndes i aktieöverlåtelseavtalet för ”Career Business”) skulle även resultatet härav ingå i beräkningsunderlaget.

Kortfattat om händelseförloppet efter Proffice förvärv av Antenn

Matthias Kjellberg kvarblev som VD för Antenn under hela intjänandeperioden för tilläggsköpeskillingen (år 2000-2002). Han sades upp i september 2003, som en följd av parternas tvist om tilläggsköpeskillingen. Tomas Tjajkovskis anställning i Antenn upphörde redan den 1 juli 2000.

Tilläggsköpeskillingen skulle erläggas senast den 31 mars 2003. Parterna hade tidigt olika uppfattningar om omfattningen av tilläggsköpeskillingen och enligt Matthias Kjellberg hade, i strid med avtalet, verksamhet motsvarande Antenns i betydande omfattning bedrivits av andra bolag inom Profficekoncernen. Tvistefrågorna var i stor utsträckning hänförliga till definitionen av begreppet Career Business och vilken verksamhet, bedriven av andra bolag inom Profficekoncernen, som skulle ingå i beräkningsunderlaget för tilläggsköpeskillingen. Skiljeförfarande påkallades i juli 2003. Tomas Tjajkovski påkallade för sin del skiljeförfarande i februari 2004. De båda förfarandena handlades gemensamt. Samma grunder för talan respektive bestridandet och samma bevisning åberopades i de båda förfarandena.

Beskrivning av skiljetvisten

Aktieöverlåtelseavtalet

Avtalet är betecknat "Share Purchase Agreement" och de för skiljetvisten väsentligaste bestämmelserna återfinns i p. 2 ("Purchase Price") – särskilt p. 2.2.3 som reglerar tilläggsköpeskillingen – och p. 7.2 ("Conduct of Business"). P. 2.2.3, rörande tilläggsköpeskillning, har följande lydelse:

"The Sellers shall be entitled to an Additional Purchase price if the Accumulated Result is positive. The Additional Purchase Price shall be equal to ten (10) per cent of the part of the amount of the Accumulated Result which is higher than SEK zero (0) but lower than or equal to SEK twelve million (12,000,000) plus forty (40) per cent of the part of the amount of the Accumulated Result which exceeds SEK twelve million (12,000,000). The Additional Purchase Price shall be paid to the Sellers with 50 percent each on 31 March 2003 to a bank account as designated by the respective Seller.

The 'Accumulated Result' shall be calculated as the Company's accumulated result after depreciation for the period 1 January 2000 – 31 December 2002. The Buyer's Career Business shall be included when the Accumulated Result is calculated, whether

or not such business has been transferred to the Company. However, if the Career Business has not been transferred to the Company and the Accumulated Result for the Career Business is negative, such result shall not be included in the calculation of the Accumulation Result of the Company. The Accumulated Result shall be calculated in accordance with GAAP and the Accounting Principles.

Any management fees, finders fees or royalties or other costs paid by the Company to the Buyer or to any affiliated company of the Buyer shall not be included in the calculation of the Accumulated Result unless such costs related to services regarding administration or accounting being provided on market terms and resulting in a total cost which is equal to or lower than all other alternatives. The same shall apply with respect to any allocations affecting the Company's result that are made for tax purposes."

Det väsentliga begreppet "Career Business" definieras i p. 1 enligt följande:

"Career Business" shall mean the Buyer's and any of the Buyer's affiliates' business assets and employees relating to outplacement and career development in Sweden."

Med "the Company" avses det förvärvade bolaget, d.v.s. Antenn.

P. 7.2 ("Conduct of Business") har följande lydelse:

"7.2 Conduct of business

During the period from the Closing Date up until 31 December 2002, the Buyer undertakes to

- (a) procure that the Company's business activities are carried out with the objective of achieving maximum profits;*
- (b) co-operate with the Company in the development of the Company's trademark and the marketing of the Company;*
- (c) carry out all business activities relating to career development and outplacement services in the Company (except that such business activities may be carried out by the Buyer up to until the earlier of 28 February 2000 and the date when the Career Business is transferred to the Company);*
- (d) not directly or indirectly, carry out any other business activities that compete with the business activities of the Company;*
- (e) use its best efforts to assist the Company in carrying out business activities similar to the business activities carried out by the Company and Antenn in the Nordic countries, if the Company wishes to expand its business to include other countries in the Nordic region;*
- (f) and shall procure that the Company is not charged for any management fees, finders fees or royalties or other costs paid to the Buyer or any affiliated company of the Buyer unless such costs relate to services regarding administration or accounting that are shown to be provided on market terms and to result in a total cost*

which is equal to or lower than all activities that are available for the Company."

Av p. 2.2.3 framgår att tilläggsköpeskillingen skulle beräknas på Accumulated Result, d.v.s. på Antenns resultat före avskrivningar, samt att eventuellt av andra bolag inom Profficekoncernen bedriven Career Business under tiden den 1 januari 2000 t o m den 31 december 2002 skulle ingå i Accumulated Result.

Genom p. 7.2 förband sig Proffice att tillse att all relevant verksamhet (verksamhet motsvarande Antenns, d.v.s. outplacement och karriärutveckling) under tiden den 1 januari 2000 t o m den 31 december 2002 skulle komma att bedrivas i Antenn och således inte helt eller delvis i något annat bolag inom Profficekoncernen, och att verka för vinstmaximering av Antenns verksamhet bl.a. innebärande att underlåta att föra över vinstmedel från Antenn till annat Profficebolag via s.k. management fees e.d.

Ytterligare en regel med motsvarande skyddssyfte avseende tilläggsköpeskillingen finns i p. 2.2.3 tredje stycket där det stadgas att (det positiva) resultatet av all Career Business (outplacement och karriärutveckling bedriven av andra bolag inom Profficekoncernen) under tiden den 1 januari 2000 t o m den 31 december 2002 skulle ingå vid bestämmande av Accumulated Result, oavsett att verksamheten således inte förts över till Antenn, utan istället, i strid med åtagandet i p. 7.2 bedrevs i annat bolag inom Profficekoncernen.

Twistefrågorna i skiljemålet

Ett antal twistefrågor rörande mindre belopp förliktes under skiljeförfarandet. Genom domen prövades.

Norrköpingsprojektet som avsåg frågan huruvida de tjänster som andra bolag inom Profficekoncernen än Antenn tillhandahöll Ericsson vid avveckling av fabriken i Norrköping omfattades av definitionen av Career Business och därmed skulle ingå vid beräkandet av Accumulated Result och tilläggsköpeskillingen. Skiljenämnden fann att 25 mkr av resultatet skulle ingå, vilket medförde en ytterligare tilläggsköpeskillning om 5 mkr för var och en av säljarna.

Ersättning för handledare avsåg frågan om andra bolag inom Profficekoncernen, som mot ersättning tillhandahållit personal som handledare i av Antenn bedrivna outplacementprojekt, debiterat för hög ersättning. Med hänvisning till avtalet p 7.2 (a) fann skiljenämnden att Proffice som åtagit sig att vinstmaximera verksamheten i Antenn, påverkat resultatet genom att fakturering flyttats från Antenn till andra bolag. Accumulated Result påfördes ytterligare drygt 14 mkr, vilket medförde en ytterligare tilläggsköpeskilling om inte fullt 3 mkr.

Beträffande *ränteberäkningen* godtogs Matthias Kjellbergs ståndpunkt, att ränta skulle beräknas från i avtalet angiven tidpunkt den 31 mars 2003.

Kumlaprojektet. Ericsson behövde hjälp med att kompetensinventera personalen och med att hantera flödet av personal under utbildning och ”flytt” till produktion av nya produkter samt med att finna arbeten utanför Ericsson för vissa anställda. Projektet drevs som tre delprojekt med nu angivna inriktningar, där medverkan till att övertaliga anställda fann nya arbeten erhöll benämningen ”Time To Go”, omnämnt ”TTG”. I samtliga delprojekt tillhandahöll Antenn de nämnda tjänsterna.

Tämligen kort tid efter det att Kumlaprojektet igångsatts stod det klart att efterfrågan för de nya produkter som skulle tillverkas i Kumla sjunkit drastiskt och att betydligt fler skulle få lämna sin anställning än vad man utgått ifrån. Projektet kom således att efter hand bli ett personalavvecklingsprojekt av betydande omfattning. Delprojekt TTG kom därför att bli mycket omfattande.

Verksamheten inom TTG kan kortfattat beskrivas enligt följande. Övertalig personal hos Ericsson sades upp, varvid de övergick till visstidsanställning (högst tolv månader) hos ett inom Profficekoncernen för ändamålet tillhandahållt bolag, Proffice Systems Production Salary (”PSPS” eller ”PSPS-bolaget”). Arbetsuppgifterna i PSPS var att genomgå ett av Antenn arrangerat och genomfört program (K&U-program) som syftade till att snarast möjligt få annan anställning. Löne- och anställningsförmåner för de övertaliga i PSPS var desamma och lönen utgick så länge de medverkade i K&U-programmet. Förhandlingar hade skett mellan Ericsson och berörda fackföreningar och projektet finansierades av Ericsson.

Ericssons ersättning för tjänster inom TTG avsåg huvudsakligen betalning för av Antenn engagerade handledare och för ersättning beräknad på de anställdas löner och utgick med 1,65 x faktisk lön per kandidat. Eftersom ett betydande antal anställda berördes kom den totala ersättningen för TTG att bli mycket omfattande.

All ersättning fakturerades Ericsson av PSPS, som i sin tur fakturerades av Antenn för belopp motsvarande ersättningen för i TTG engagerade handledare. Kvar i PSPS blev således ersättningen baserad på lön (1,65 x lön). Ersättningen reducerades med den lön som PSPS hade att betala. Överskottet i PSPS blev betydande. PSPS, som inte bedrev annan verksamhet än att vara arbetsgivare under den tid de anställda genomgick K&U-programmet och som inte hade någon annan anställd personal redovisade en sammanlagd vinst av denna verksamhet om ca 114 mkr för åren 2001 och 2002.

Twistefrågan avseende TTG var om de ca 114 mkr som redovisats som PSPS vinst för 2001 och 2002 utgör Career Business och skall medräknas i Accumulated Result.

Ramarna för skiljenämndens prövning i Kumladelen

Det är otvistigt att TTG innehöll outplacementtjänster av betydande omfattning. Twisten avsåg om *all* ersättning som Ericsson erlade för tjänster inom TTG skulle ingå vid beräkningen av Accumulated Result och påverka tilläggsköpeskillingen. Proffice ansåg att vad som inte skulle ingå var det resultat som redovisades i PSPS (skillnaden mellan 1,65 x lön minus utgiven faktisk lön).

Matthias Kjellbergs (och Tomas Tjajkovskis) grunder för talan i denna del angavs på följande sätt (domen s. 36).

1. Kumlaverksamheten ska vid beräkningen av "Accumulated Result" i första hand vara att betrakta som Antenns verksamhet enligt p 2.2.3 i Aktieöverlåtelseavtalets mening och därför beaktas i sin helhet vid beräkningen av Accumulated Result oavsett om aktuell verksamhet omfattas av begreppet Career Business eller inte.
2. I andra hand görs gällande att all PSPS:s verksamhet omfattas av definitionen av Career Business, d.v.s. är verksamhet som är "related to" outplacement och karriärutveckling bedriven under 2001 och 2002, varför hela PSPS:s resultat ska medtagas vid beräkningen av Accumulated Result.

3. I tredje hand görs gällande att även om tillhandahållandet av löneadministrativa tjänster (lönehantering) bedöms ej vara "related to" outplacement så ska ändå PSPS:s vinst ingå i Accumulated Results. PSPS:s vinst utgör inte ersättning för löneadministrativt arbete utan ersättning för av Antenn tillhandahållna tjänster i de outplacementprojekt PSPS varit involverat i.
4. Slutligen, för det fall PSPS:s vinst utgör ersättning för löneadministrativt arbete så är det fråga om brott mot p 2.2.3 och 7.2 (a) och (f) i Aktieöverlåtelseavtalet, det är i så fall fråga om en överdebitering, d.v.s. i sin helhet ersättning för av annat bolag inom Profficekoncernen tillhandahållna tjänster utöver vad som är marknadsmässigt (utöver vad som är "equal to or lower than all other alternatives").

Matthias Kjellberg angav vidare att det kunde vara aktuellt att tillämpa såväl de bestämmelser i avtalet, som direkt syftar till att beräkna tilläggsköpeskillingen i p. 2.2.3 som även p. 7.1 och 7.2. Överträdelse av de senare bestämmelserna har typiskt sett skadestånd som påföljd. Hans inställning var att avtalet i första hand ska tillämpas på sådant sätt att oavsett vilka bestämmelser som aktualiseras ska det inte vara nödvändigt att gå över institutet skadestånd för att fastställa ersättningen. I andra hand åberopades dock rätten till skadestånd generellt (Tjajkovski-domen s. 9).

Proffice bestred samtliga grunder (se domen framför allt s. 67-69 som berör samtliga angivna fyra grunder, samt s. 12-13, vilket berör Matthias Kjellbergs andra övergripande grund rörande skadestånd).

Något påstående om att PSPS verksamhet skulle ha utgjorts av bemanning och uthyrning har inte framförts och det finns följaktligen ingen notering om det i domens recit. Proffice inställning, som den anges på flera ställen i domen (se t.ex. s. 26 sista stycket, s. 39 tredje stycket, s. 42 sista stycket, s. 43 andra och femte styckena), har istället varit att TTG omfattade dels outplacementtjänster, dels anställningsövertagande och löneadministration. Det ska även framhållas att begreppet "löneadministrativa tjänster" stod för samtliga tjänster avseende anställningsövertagande tillhandahållen av PSPS (se domen s. 67 andra och tredje styckena) varav framgår att Proffice hade detta helt klart för sig. "Löneadministrativt arbete", "lönehantering" och "anställningsövertagande" är således synonyma begrepp och står för samtliga tjänster avseende anställningsövertagande tillhandahållna av PSPS. Det är i stort sett fråga om lönehanteringsrutiner, ett uppdrag som faktiskt/fysiskt utfördes av ett annat bolag inom Profficekoncernen mot ersättning – vilken avräknats PSPS vinsten om 114 mkr.

Anställningsövertagande och löneadministrativa tjänster avser något helt annat än bemanning och uthyrning. Då utgår ersättning för tillhandahållandet av anställning ("anställningsplattform") samt för utförandet av vissa av arbetsgivarens tjänster (såsom administration av lönerutiner). Vid bemanning och uthyrning erhålles ersättning mot att personal tillhandahålles till annat bolag för medverkan i produktion e.d.

Nämnden hade således vid sin prövning av Kumlafrågan (TTG) att utgå ifrån de av Matthias Kjellberg åberopade fyra grunderna samt de av Proffice åberopade grunderna för bestridandet. Nämnden hade inte rätt att lägga en ej behörigen åberopad omständighet till grund för sitt avgörande. Nämnden var skyldig att pröva samtliga grunder för talan.

Ej åberopad omständighet

Vid sin prövning har nämnden inte begränsat sig till det parterna överlämnat till den att pröva utan definierat den tvistiga frågeställningen enligt följande (domen s. 90):

"[T]vistefrågan gäller om den verksamhet som avses i den citerade avtalsbestämmelsen [ang. de anställda i TTG] kan hänföras till outplacement eller om den skall ses som en separat bemanningstjänst."

Outplacement faller under definitionen av "Career Business" och kan således hänföras till Matthias Kjellbergs andra grund. Den enda invändning Proffice gjort angående den grunden är att de tvistiga resultaten rörande Kumlaprojektet, till den del de är hänförliga till lönehantering eller anställningsövertagande, inte ska ingå i begreppet "Career Business" (domen s. 43). Ingen av parterna har gjort gällande att den aktuella verksamheten skulle utgöra en separat bemanningstjänst (bemanning och uthyrning).

Nämnden fann dock att PSPS verksamhet bestod av bemanning och uthyrning, varför den inte omfattades av definitionen av "Career Business" (domen s. 96-97).

PSPS faktiska verksamhet utgör ett rättsfaktum som ska prövas mot avtalet p 2.2.3. Eftersom nämnden vid denna prövning utgick ifrån att PSPS verksamhet var bemanning och uthyrning, något som varken Matthias Kjellberg eller Proffice hade åberopat, har man dömt över ett icke åberopat rättsfaktum, vilket faller utanför ramarna för skiljeförfarandet. Det förefaller som om skiljenämnden gjort sitt ställningstagande utifrån uppgifter som framkommit vid bevisupptagningen.

Proffice

Ramen för nämndens prövning

Parternas yrkanden och grunder

Matthias Kjellberg yrkade förpliktande för Proffice att betala 35 648 200 kr jämte ränta. Till grund för yrkandet åberopade Matthias Kjellberg villkoret om tilläggsköpeskilling (domen s. 10) och anförde att

”Enligt aktieöverlåtelseavtalet är Matthias Kjellberg berättigad till en tilläggsköpeskilling beräknad som hälften av 10 % av ackumulerat resultat upp till 12 mkr och 40 % av ackumulerat resultat därutöver. Med ackumulerat resultat avses resultat efter avskrivningar för tiden 1 januari 2000 till och med den 31 december 2002 avseende av Antenn bedriven verksamhet samt avseende all bedriven Career Business. Med Career Business avses all av Proffice AB eller av andra bolag inom Proffice koncernen i Sverige bedriven verksamhet hänförligt till outplacement och karriärutveckling.”

Häremot invände Proffice dels att avtalsvillkoret inte hade det betydelseinnehåll som gjordes gällande, dels att sådan verksamhet som avtalsvillkoret omfattade inte hade bedrivits av Proffice (domen s. 11) och anförde

”Proffice 'Career Business' enligt pkt 2.2.3 i Aktieöverlåtelseavtalet har överförs till Antenn i enlighet med pkt 7.1 i samma avtal. Proffice har därefter inte under den tilläggsköpeskillingsgrundande perioden 2000/2002, genom annan än Antenn, bedrivit sådan 'Career Business' som avses i avtalet. Proffice bestrider att villkoret om tilläggsköpeskilling har det innehåll som påstås av Matthias Kjellberg, liksom att Proffice, genom annan än Antenn, har bedrivit sådan 'Career Business' som avses i Aktieöverlåtelseavtalet, i Norrköpingsprojektet eller Kumlaprojektet, eller annan av Matthias Kjellberg utpekad verksamhet. Matthias Kjellbergs rätt till tilläggsköpeskilling skall således baseras på det ackumulerade resultatet under tiden den 1 januari 2000 till och med den 31 december 2002 av verksamheten i Antenn, enligt Aktieöverlåtelseavtalet beräknat i enlighet med god redovisningssed. - - - Proffice bestrider således att Matthias Kjellberg, av skäl som har anförts av Proffice, och med anledning av parternas gemensamma förutsättningar och avsikter, Aktieöverlåtelseavtalet lydelse, jämte vad som har förevarit före och efter avtalets ingående, är berättigad till högre tilläggsköpeskilling än vad Proffice har utbetalat.”, skiljedomen a s.

Närmare om Proffice talan såvitt avser Kumlaprojektet

Omställningsprojektet berörde anställda i Kumla och Gävle. Projektet förutsatte att 3 200 anställda i Kumla skulle omskolas från tillverkning av mobiltelefoner till basradiostationer samt att verksamheten i Gävle flyttade till Kumla. Avtalet om Kumlaprojektet träffades den 24 november 2000. Projektet delades upp i tre

delprojekt; Ericsson Competence Development Program (ECDP), Time To Production (TTP) och Time To Go (TTG). Endast TTG-delen var relevant i skiljeförfarandet.

De anställda som inte skulle övergå till den nya produktionen gick till TTG och sades upp från sina anställningar hos Ericsson och fick en ny anställning i Proffice dotterbolag PSPS. De fick genomgå ett karriärutvecklingsprogram för att få hjälp att finna annan anställning. Vid denna tidpunkt hade Proffice förvärvat Antenn och i enlighet med avtalet överfört sin karriär- och utvecklingsverksamhet till Antenn. Proffice åtagande gentemot Ericsson att leverera sådana tjänster inom ramen för projektet som kunde betraktas som karriärutvecklingstjänster skulle fullgöras av Antenn som underleverantör till Proffice. Antenn genomförde således TTG:s karriärutvecklingsprogram.

Enligt Kumlaavtalet skulle Ericsson utge ersättning till Proffice för utförda tjänster i TTG, varvid ersättningen reglerades på olika sätt i avtalet beroende på vilken slags tjänster som skulle ersättas. Av Kumlaavtalet framgick således uttryckligen hur karriärutvecklings- och outplacementtjänsterna skulle ersättas. Antenn fakturerade löpande och fick ersättning för utförda tjänster i enlighet med Kumlaavtalet. Den ersättningen har också legat till grund för tilläggsköpeskilling och omfattas inte av skiljetvisten.

Som ersättning för anställningsövertagandet skulle Ericsson betala PSPS faktiska lönekostnad med ett tillägg om 65 procent varvid tillägget skulle täcka sociala avgifter, lönebikostnader och administration, vilket Matthias Kjellberg menar vara intäkter från Career Business.

Ericssons krav nödvändiggjorde att ett flertal tjänster sattes samman som Proffice ensamt skulle leverera (domen s. 45). Ett var att Proffice skulle överta anställningarna av de övertaliga och att fabrikerna skulle bemannas under genomförandefasen (domen s. 45). Om Proffice inte hade kunnat överta anställningarna, hade Proffice inte fått uppdraget från Ericsson att genomföra avvecklingsprojekten, och om Proffice inte hade kunnat bemanna Ericssons fabriker under avvecklingen, hade projekten inte kunnat genomföras enligt Ericssons önskemål (domen s. 45).

Sammanfattningsvis, anförde Proffice, bestod Kumlaprojektet inte enbart av outplacement och karriärutveckling, utan kan liknas vid en ”bukett” av tjänster, nämligen outplacementtjänster, men också anställningsövertagande, löneadministration, bemanning och rekrytering (domen s. 42).

Utvecklade grunder

Skiljedomen kan inte upphävas partiellt

Matthias Kjellberg har uttryckligen begränsat klandertalan till att avse endast en del av det ogillade yrkandet om betalningsförpliktelse. Då klandertalan inte kan ändras, och partiellt upphävande inte bör tillåtas, ska klandertalan ogillas. Syftet med klandertalan är att få *en del* av ogillandet undanröjt, så att den delen kan prövas i ett nytt förfarande. Yrkande och grund är emellertid inte möjliga att särskilja från andra yrkanden eller grunder på sätt som förutsätts i 34 §LSF. Det föreligger ett sådant samband mellan rättsfaktum (avtalet) med det av skiljenämnden tolkade innehållet, och rättsföljderna att - om klandergrund skulle anses föreligga – skiljedomen inte alls, såvitt här är i fråga, borde upprätthållas.

Matthias Kjellberg framställde *ett* yrkande, nämligen om betalningsförpliktande för Proffice om drygt 35 mkr. Till stöd åberopades *en* grund; det aktuella avtalsvillkoret om tilläggsköpeskilling (domen s. 10). Proffice invände dels att villkoret inte hade det betydelseinnehåll som gjordes gällande, dels att sådan verksamhet som villkoret omfattade inte hade bedrivits av Proffice (domen s. 11).

Matthias Kjellbergs yrkande ogillades till övervägande del. Nämnden grundade sitt ställningstagande på en tolkning av det åtagande om betalning av tilläggsköpeskilling som finns i avtalet. Denna tolkning har legat till grund för ställningstagandet till villkorets tillämpning på intäkterna som uppkommit i projektet i Norrköping liksom på intäkterna i Kumla (domen s. 90 och 96). Skiljenämndens tolkningsoperation, som har baserats på parternas argumentering och på den av respektive part förebringade utredningen, har således varit helt avgörande för domslutet.

Ett bifall till klandertalan med en efterföljande ny skiljeprocess, som endast omfattar avtalsvillkorets tillämpning på Kumlaprojektet, skulle få till följd att villkoret dels,

slutligt, tolkats genom den klandrade skiljedomen till den del domen inte omfattas av klandertalan, dels kommer att tolkas i ett nytt förfarande. Risken för materiellt otillfredsställande och/eller direkt motsägende resultat är uppenbar.

Enligt doktrin och rättspraxis har partiellt upphävande av skiljedomar aktualiserats endast i fall då fråga varit om olika vart och ett för sig framställda yrkanden med olika rättsgrunder. Domstolen har därvid, i de få fall som föreligger, ansett sig kunna bifalla klandertalan och undanröja en skiljedom delvis då särskiljbart beslut förelegat, så att exempelvis beslut i rättegångskostnadsfråga kunnat undanröjas oaktat beslutet i huvudsaken kvarstått.

Uppdragsöverskridande

Sammanfattande inledning

Proffice gjorde gällande att det villkor på vilket talan grundades hade ett annat betydelseinnehåll, dvs. skulle tolkas på ett annat sätt, och invände därvid att endast sådan verksamhet som kunde anses motsvara eller överensstämma med Antenns verksamhet, var att betrakta som Career Business enligt avtalsvillkoret (domen s. 19). Nämndens uppdrag var då att *tolka* innehållet i villkoret och att med utgångspunkt i resultatet härav, tillämpa villkoret för att fastställa om ytterligare tilläggsköpeskillning skulle utgå (domen s. 78). Det stod nämnden fritt att beakta samtliga i målet förekommande omständigheter, och att med tillämpning av allmänna tolkningsprinciper bestämma villkorets innehåll.

Nämnden, som under slutförhandlingen uttryckligen konstaterade att målet var en tolkningstvist, biföll Proffice talan i denna del och tolkade således det aktuella begreppet på så sätt att det endast skulle omfatta sådan verksamhet som motsvarade den som Antenn hade bedrivit vid förvärvet (domen s. 80).

Proffice förnekade att PSPS hade bedrivit Career Business i den betydelse som Proffice menade att begreppet hade. Den faktiska bedömningen, med utgångspunkt i den tidigare gjorda avtalstolkningen, grundades således på ett förnekande, d.v.s. att PSPS verksamhet inte, till skillnad från vad Matthias Kjellberg påstått enligt grunderna för sin talan, var att betrakta som Career Business/outplacement.

Nämnden bedömde att PSPS vinst inte var Career Business i den betydelse som nämnden funnit att begreppet hade och tilläggsköpeskilling skulle *därmed* inte utgå på PSPS resultat. I bedömningen om PSPS verksamhet var Career Business, det vill säga jämförbar med Antenns verksamhet, har skiljenämnden kunnat beakta samtliga omständigheter som framkommit om PSPS verksamhet. Att PSPS bedrev bemanning och uthyrning framkom, om inte förr, under bevisupptagningen (domen s. 94). Ett åberopande av omständigheten att PSPS skulle ha bedrivit bemannings- och uthyrningsverksamhet har således inte varit nödvändigt för domslutet, det vill säga det utgör inget rättsfaktum. För att komma fram till domslutet behövde nämnden inte pröva i vad PSPS verksamhet bestod i större utsträckning än att nämnden kunde konstatera att verksamheten *inte* var att jämföras med av Antenn bedriven verksamhet.

Om hovrätten skulle finna att PSPS verksamhet bestod av bemanning och uthyrning och att dessa omständigheter har varit ett nödvändigt faktum för domslutet i skiljedomen, har Proffice i rätt tid har åberopat den omständigheten. Proffice gjorde gällande att PSPS bedrev anställningsövertagande och "lönehanteringsverksamhet". Skiljenämnden åtskilde inte begreppet anställningsövertagande/ lönehanteringsverksamhet från verksamheterna bemanning/uthyrning (domen s. 26-27 och 42).

Närmare om skiljenämndens tolkningsoperation

Matthias Kjellberg åberopade således avtalsvillkoret till stöd för yrkandet och anförde att PSPS hade bedrivit sådan verksamhet som åsyftades. Proffice anförde att villkoret (begreppet) skulle *tolkas* så, att endast sådan verksamhet som motsvarade den verksamhet som Antenn tidigare bedrivit skulle grunda tilläggsköpeskilling samt *förnekade* att PSPS eller något annat bolag i Proffice-koncernen, förutom Antenn, bedrivit sådan verksamhet som omfattades av avtalet enligt den av Proffice uppgivna tolkningen. Proffice anförde (domen s. 19) att

"endast sådan karriärutvecklingsverksamhet som motsvarar det verksamhetsinnehåll inom Antenn som förelåg vid avtalsslutet...kan utgöra sådan karriärutvecklingsverksamhet som avses i avtalet".

och vidare att Proffice bedrivit all Career Business – sådan verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit - genom Antenn och inte på något annat håll bedrivit verksamhet som konkurrerade med Antenns (domen s. 21).

Den ena invändningen tog alltså sikte på innehållet i det åberopade villkoret och den andra på huruvida de faktiska förhållandena – sådana Matthias Kjellberg framställde dem – omfattades av villkoret (med det betydelseinnehåll som Proffice förordade).

När det gäller tolkningsfrågan anfördes sammanfattningsvis att bestämmelsen skulle tolkas i enlighet med parternas avsikt och att det innebar att endast sådan verksamhet som var jämförbar med verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit skulle vara tilläggsköpeskillingsgrundande (domen s. 19), varemot Matthias Kjellberg anförde att villkoret skulle tolkas enligt sin språkliga lydelse, vilket skulle innebära att all Proffice Career Business skulle ligga till grund för tilläggsköpeskillning (domen s. 32).

Proffice menade att säljarnas redogörelse för Antenns verksamhet, såsom säljarna framställt den för köparen, skulle läggas till grund för tolkningen. Proffice anförde att det av försäljningsmemorandum, som tillhandahölls Proffice, inte framgick att Antenn skulle ha erbjudit sina uppdragsgivare att ta över anställningarna för de övertaliga, eller att Antenn hade kunnat erbjuda återuthyrning av de anställda för att slutföra eventuell produktion (domen s. 53).

Skiljenämnden hämtade ledning för tolkningen i handlingar som utväxlades mellan parterna i samband med förhandlingarna före förvärvet. Nämnden konstaterade inledningsvis att uttrycket Career Business hade lanserats av säljarna (domen s. 79).

Med tillämpning av allmänna principer för avtalstolkning kom skiljenämnden till slutsatsen att begreppet Career Business skulle ha den innebörd som framgick av säljarnas beskrivning av Antenns verksamhet i försäljningsmemorandum (domen s. 80). Endast sådan verksamhet som Antenn bedrev vid tidpunkten för överlåtelsen skulle anses omfattas av villkoret och anförde (domen s. 85-86) att

”det från allmänna synpunkter förefaller naturligt att uppfatta regler om tilläggsköpeskillning så att tilläggsköpeskillningen beräknas på ett resultat i en sammanslagen verksamhet till vilken var och en av parterna har tillskjutit delar av samma slag och inriktning dvs karriärutveckling och outplacement och inte uthyrnings- eller bemanningsverksamhet som Antenn inte bedrev”.

I memorandum, som på säljarnas uppdrag hade utarbetats inför försäljningen av Antenn, gavs, konstaterade skiljenämnden, upplysningar om Antenns verksamhet (domen s. 79). Det framgick att Antenns tjänster kunde indelas i tre produktområden,

karriärutveckling, outplacement och integrerade projekt, samt att karriärutveckling var tjänster som Antenn erbjöd för att medarbetaren skulle komma till insikt om sin egen kompetens och motivation medan outplacement angavs vara tjänster som ställdes till arbetstagares förfogande för att vederbörande skulle finna ny karriär hos annan arbetsgivare (domen s. 80). Med integrerade projekt avsågs komplexa uppdrag omfattande såväl karriärutveckling och outplacement (domen s. 80). Nämnden konstaterade sammanfattningsvis att Proffice uppfattning om villkorets innehåll - att Career Business skulle anses motsvara sådan verksamhet som Antenn hade bedrivit vid tidpunkten för Proffice förvärv - var riktig (domen s. 80) och nämnden konstaterade vidare att det i avtalet använda uttrycket *"related to"* inte skulle medföra att begreppet fick en mer vidsträckt betydelse (domen s. 86).

Det fanns inte några uppgifter i memorandum som skulle kunna tyda på att Antenn har inträtt som arbetsgivare i de anställningsförhållanden som berörts av Antenns outplacementuppdrag (domen s. 80). Memorandum innehåller däremot uppgifter om konkurrerande företag som, menade nämnden (domen s. 81), närmast tydde på motsatsen;

"det sägs sålunda att stora bemanningsföretag som Proffice och Manpower endast i begränsad utsträckning erbjuder outplacement- och karriärutvecklingstjänster".

Utredningen visade enligt nämnden att Antenn aldrig hade övertagit arbetsgivarrollen i sina outplacementprojekt och att Antenn, när det blev aktuellt att överta anställningar, samarbetade med Manpower som således gick in som arbetsgivare (domen s. 81).

I detta skede av prövningen, avtalstolkningen, beaktade nämnden inte, eller ens berörde, den omstridda omständigheten, att PSPS skulle ha bedrivit bemannings- och uthyrningsverksamhet. Föremålet för skiljenämndens bedömning här var över huvud taget inte PSPS verksamhet utan innehållet i den verksamhet som Antenn hade bedrivit vid tidpunkten för Proffice förvärv.

Närmare om skiljenämndens bedömning såvitt avser Kumlaprojektet

Matthias Kjellberg gjorde gällande att vinsten i PSPS var att betrakta som Career Business och skulle läggas till grund för beräkning av tilläggsköpeskilling. Proffice invände att varken PSPS eller annat bolag i Profficekoncernen, utöver Antenn, hade

bedrivit Career Business i den mening som Proffice menade att begreppet hade (domen s. 11).

Antenn hade ostridigt utfört, fakturerat och fått betalt för outplacementtjänster i Kumlaprojektet. Intäkterna för de tjänster som bestod i kompetensinventering och kompetensutveckling, hade således redovisats i Antenn och legat till grund för beräkning av tilläggsköpeskillingen (domen s. 90). Resultaten som redovisades i PSPS avsåg således inte ersättning för outplacementtjänster, utan ersättning för anställda som bolaget övertog arbetsgivaransvaret för. Ersättningen reglerades särskilt i Kumla-avtalet enligt följande (domen s. 90)

”För samtliga anställda i TTG utgår ersättning för den faktiska lönekostnaden plus 65 % som omfattar sociala kostnader, lönebikostnader och administration”.

Matthias Kjellberg påstod att den verksamhet som den angivna ersättningen avsåg var att betrakta som Career Business och skulle vara tilläggsköpeskillingsgrundande enligt avtalet. Skiljenämnden konstaterade uttryckligen att tvisten gällde om *ersättningen för anställda* i Kumla var att betrakta som intäkter av Career Business (domen s. 90).

Då nämnden efter tolkning hade bestämt betydelsen av begreppet Career Business - nämnden konstaterade uttryckligen (domen s. 90), att tidigare fastställd definition av begreppet aktualiserades jämväl i denna bedömning - hade nämnden att pröva om vinsten i PSPS var resultat av sådan verksamhet, nämligen om den verksamhet som hade bedrivits i PSPS överensstämde med sådan verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit.

Ramen för denna prövning var således dels den av skiljenämnden gjorda tolkningen av det centrala villkoret, dels den åberopade omständigheten att PSPS verksamhet var Career Business och Proffice förnekande härav. Nämnden har inte gått utöver denna ram, och därmed inte heller överskridit sitt uppdrag.

Nämnden fann att det inte förelåg någon egentlig skillnad i den centrala konstruktionen mellan Norrköpingsprojektet och Kumlaprojektet (domen s. 93). Såvitt avser Norrköping hade nämnden fastslagit att endast de delar av projektet som utgjort sådan outplacementverksamhet som motsvarade vad som redovisades i memorandum skulle räknas in i underlaget för tilläggsköpeskillning (domen s. 85).

Vid bevisupptagningen framkom att Antenns uppgifter i Kumlaprojektet var begränsade till att omfatta sådan handledning som beskrevs i memorandum (domen s. 93). Vidare framkom att PSPS höll en så kallad industripool innebärande att PSPS lånade ut personal till Ericsson (domen s. 94).

Skiljenämnden fastslog att Antenn hade haft tydliga uppgifter i Kumlaprojektet som låg i linje med den verksamhet som Antenn bedrev vid tidpunkten för aktieöverlåtelsen och att relevant verksamhet således hade överförts till Antenn (domen s. 96).

Skiljenämnden fann det visat att Antenn hade fakturerat PSPS för de tjänster som Antenn hade tillhandahållit, och att inget hade framkommit som visade att något av det som föll under begreppet Career Business i den bemärkelsen som nämnden hade funnit, inte redan hade tillgodoräknats Matthias Kjellberg vid beräkning av tilläggsköpeskilling (domen s. 96).

Skiljenämnden ansåg att det saknades övertygande utredning om att PSPS fakturering skulle ha avsett Career Business-tjänster (domen s. 97). Skiljenämnden lade vikt vid att Matthias Kjellberg som VD hade haft full insyn i hur Antenn fakturerade sina tjänster i Kumlaprojektet och konstaterade (domen s. 94) att

”Matthias Kjellbergs underlåtenhet att påfordra att PSPS-bolagets verksamhet i enlighet med Aktieöverlåtelseavtalet fördes över till Antenn tyder i sig på att han vid den tiden antog att Kumlaprojektet bara delvis utgjorde outplacement”.

Sammanfattningsvis fann nämnden att den vinst som redovisades i PSPS inte var resultat av Career Business. Vad som genererade resultaten i PSPS var inte jämförbart med sådan verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit. Denna slutsats ligger inom ramen för skiljenämndens prövning och något uppdragsöverskridande har inte förekommit. I bedömningen har skiljenämnden kunnat beakta samtliga i målet förekommande omständigheter för att bestämma vad PSPS verksamhet bestod i och hur den relaterade till den av Antenn bedrivna verksamheten.

Närmare om betydelsen av omständigheten att PSPS bedrivit bemanning/uthyrning

Matthias Kjellberg gör gällande att nämnden skulle ha lagt en omständighet till grund för sin bedömning som inte (behörigen) åberopats av någon av parterna i

skiljeförförfarandena, nämligen att vinsten i PSPS var resultat av *bemannings- och uthyrningsverksamhet*.

Parterna var inte, som Matthias Kjellberg gjort gällande, ense om att PSPS verksamhet bestod i vad Matthias Kjellberg kallat anställningsövertagande. Matthias Kjellberg formulerade för egen del sin talan med den begränsningen.

Matthias Kjellberg utgick ifrån en begränsad förutsättning, ett avgränsat faktum – att PSPS verksamhet utgjordes av ett anställningsövertagande – och beaktade inte att nämnden kunde göra en annan *tolkning* av begreppet Career Business än vad han förordade. Matthias Kjellberg såg tvisten som en villkorstvist som nämnden skulle pröva utifrån förutsättningen att Career Business hade ett bestämt betydelseinnehåll. Häremot anförde Proffice att betydelseinnehållet motsvarade Antenns tidigare verksamhet, det vill säga att bestämmelsen skulle tolkas på ett annat sätt. Proffice åberopade bevisning, och nämnden biföll Proffice talan såvitt avser innehållet i villkoret. Proffice gjorde därutöver gällande att verksamhet som omfattades, nämligen sådan motsvarande den Antenn tidigare hade bedrivit, inte, genom annan än Antenn, hade bedrivits av Proffice, vare sig genom PSPS eller i annat bolag.

Proffice redogjorde för vad Antenns verksamhet bestod i, som således bestämde innehållet i begreppet Career Business och anförde att Antenn erbjöd karriärutvecklingstjänster och outplacement; Antenn hade inte erbjudit sina uppdragsgivare att ta över anställningarna för övertaliga, och (domen s. 53)

”Antenn kunde inte heller erbjuda återuthyrning av de anställda för att slutföra eventuell produktion”.

Proffice anförde vidare att omställningsprojekten (Norrköping och Kumla) omfattade flera av Proffice verksamhetsområden, varav ett var karriärutveckling. Omsättningen för PSPS hade dock konsekvent redovisats inom området för personaluthyrning (domen s. 27). De grundläggande principerna för projektet beskrevs (domen s. 42), nämligen att avgörande var att de övertaliga skulle sägas upp och få ny anställning;

”den nya anställningen kunde innebära en projektanställning i ett uthyrningsföretag, för återuthyrning till Ericsson, eller en anställning i Ericssons ’Kompetens & Utvecklings’-program”.

Vidare anfördes (domen s. 42) att projektet bestod

”inte enbart av outplacement och karriärutveckling, utan kan liknas vid en ’bukett av tjänster’. Proffice tillhandahöll dels outplacementtjänster, men också anställningsövertagande, löneadministration, bemanning och rekrytering”,

och att Ericssons uttryckliga krav nödvändiggjorde att ett flertal tjänster sattes samman.

Proffice redogjorde för hur Kumlaavtalet var konstruerat och – vilket kom att få stor betydelse för nämndens bedömningar – hur ersättningen bestämdes för de olika tjänster som Proffice tillhandahöll (domen s. 43).

Proffice menade att verksamheten i PSPS skiljde sig från Antenns verksamhet och att den *därmed* inte omfattades av begreppet Career Business. Proffice avgränsade inte sin talan som Matthias Kjellberg gör gällande, till att PSPS verksamhet skulle bestå i anställningsövertagande och att den *därför* inte skulle vara att betrakta som Career Business. Det var Matthias Kjellberg som formulerade den begränsningen.

Proffice menade att Career Business var sådan verksamhet som Antenn hade bedrivit, samt redogjorde för vad denna verksamhet bestod i, och visade att PSPS verksamhet inte överensstämde härmed. Matthias Kjellberg kunde mot detta inte visa att PSPS verksamhet var sådan verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit. Då nämnden fann att omfattningen av Career Business skulle bestämmas som verksamhet motsvarande den Antenn hade bedrivit, fanns inte skäl att göra sådan skillnad. Antenns verksamhet hade varit begränsad till konsulttjänster inom karriärutveckling och inte omfattat vare sig anställningsövertagande, uthyrning, bemanning eller verksamhet av annat slag.

Nämnden har, i bedömningen av vad intäkterna i PSPS härrör från, inte gjort åtskillnad mellan de deskriptiva begreppen bemanning/uthyrning och anställningsövertagande på det sätt som Matthias Kjellberg gör gällande utan fann att Career Business skulle anses motsvara den verksamhet som Antenn bedrev vid tidpunkten för överlåtelsen.

Med utgångspunkt i memorandum prövade nämnden om Career Business skulle uppfattas så att det kunde avse inslag av *bemanning eller uthyrning* och besvarade frågan genom att konstatera att det saknades uppgifter i memorandum som kunde tyda

på att Antenn inträtt som arbetsgivare i de *anställningsförhållanden* som berörts av Antenns uppdrag samt att Antenn aldrig *övertagit arbetsgivarrollen* i sina outplacementprojekt (domen s. 80 – 81).

Såvitt avser ersättningen för Kumlaprojektet konstaterade skiljenämnden inledningsvis att tvisten i denna del gällde *ersättning för anställda vid Kumla* och närmare bestämt den verksamhet som framgick av bestämmelsen i Kumlaavtalet med innehåll att ”*För samtliga anställda i TTG utgår ersättning för den faktiska lönekostnaden...*” (domen s. 90). Nämnden formulerade tvistefrågan så att den gällde om den verksamhet som avsågs i ersättningsbestämmelsen, d.v.s. *övertagande av anställda*, skulle hänföras till outplacement eller bedömas vara en separat *bemanningstjänst*. Särskilt formuleringen av den sista frågan illustrerar tydligt att nämnden inte avsåg att göra någon skillnad mellan anställningsövertagande/lönehantering och bemanning/uthyrning.

Skiljenämnden bedömde att den verksamhet som hade genererat vinsten i PSPS inte överensstämde med den verksamhet som Antenn bedrev vid tidpunkten för Proffice förvärv av bolaget, som i sin tur motsvarade de tjänster som Antenn hade utfört och fått betalt för i Kumlaprojektet. Bedömningen är oberoende av om PSPS verksamhet ska anses bestå i anställningsövertagande eller bemanning/uthyrning.

Det ska särskilt noteras att skiljenämnden fann att Antenns verksamhet var begränsad i så måtto att Antenn inte hade *tagit över anställningarna för övertaliga* (domen s. 81), vilket innebär att *anställningsövertagande* inte föll inom begreppet Career Business.

Om nämnden lagt den omständigheten att PSPS bedrev *bemanning och uthyrning* (till skillnad från anställningsövertagande) till grund för sin bedömning, har nämnden haft rätt att göra det.

Det har inte ålegat Proffice att som en särskild omständighet åberopa att vinsten i PSPS var resultat av bemannings- och uthyrningsverksamhet och ett åberopande har inte varit nödvändigt för att nämnden skulle få beakta omständigheten i sin prövning, eller för att göra den bedömning som gjordes. Proffice invändning avseende vilken faktisk verksamhet PSPS bedrev var ett förnekande, dvs. mot påståendet att PSPS bedrev Career Business, invändes att PSPS inte bedrev sådan verksamhet.

Det har stått skiljenämnden fritt att i sin bedömning beakta samtliga i målet förekommande fakta för att bedöma om PSPS bedrev Career Business eller inte. Att PSPS bedrev bemanning och uthyrning framkom genom ett flertal vittnesutsagor (domen s. 93 och 94) och nämnden fick beakta dessa i sin bedömning att vinsten i PSPS inte var resultat av sådan verksamhet som var att betrakta som Career Business, enligt nämndens tolkning av begreppet.

Påstått handläggningsfel

Sammanfattande inledning

Proffice bestrider att nämnden i något avseende vidtagit åtgärder som innebär att fel i handläggningen har förekommit och därmed också att grund för klander i enlighet med 34 § första stycket 6 LSF föreligger.

Frågan om nämnden beaktat ett icke åberopat rättsfaktum har behandlats i det föregående. Om förfarandet utgjort handläggningsfel, bestrids att felet inverkat på utgången av målet.

Proffice bestrider att nämnden inte prövat samtliga grunder som det har ankommit på nämnden att pröva liksom Proffice, om så skulle ha skett, bestrider att underlåtenheten har påverkat utgången i målet.

Frågan avser inte huruvida nämnden prövat de grunder Matthias Kjellberg åberopade till stöd för sin talan. Vad Matthias Kjellberg nu gör gällande ska betraktas som grunder var i skiljemålet snarare att betrakta som just omständigheter, eller alternativa infallsvinklar, som gjordes gällande mot en av Proffice åberopad omständighet.

Som anförts framställde Matthias Kjellberg *en* grund för sin talan, nämligen att han hade rätt till tilläggsköpeskilling baserad på resultatet av all Career Business bedriven i Profficekoncernen (domen s. 10). Proffice bestred käromålet på den grunden att villkoret hade en annan betydelse samt under förnekande av att Proffice, genom annan än Antenn, bedrivit Career Business (domen s. 11). Detta utgjorde, som anförts, ramen för processen och således vad nämnden hade att utgå ifrån vid sina bedömningar.

Matthias Kjellberg gjorde gällande att PSPS bedrivit Career Business vilket förnekades av Proffice i den betydelse som Proffice menade att begreppet hade varvid Proffice anförde att PSPS bedrivit anställningsövertagande/lönehanteringsverksamhet. Häremot gjorde Matthias Kjellberg gällande ett antal alternativa omständigheter eller händelseförlopp således mot Proffice påstående att PSPS verksamhet var att betrakta som lönehanteringsverksamhet (domen s. 35 – 36). Men nämnden bedömde inte att PSPS verksamhet bestod av lönehanteringsverksamhet och nämnden hade således inte att pröva de alternativa omständigheter som Matthias Kjellberg gjorde gällande.

Proffice gör i andra gällande att nämnden inte behövde pröva Matthias Kjellbergs grunder (domen s. 36), då grunderna är att betrakta som alternativa.

I tredje hand gör Proffice gällande att nämnden gjort bedömningen att Matthias Kjellbergs talan inte kunde bifallas med stöd av de alternativa grunder han anført.

Närmare om skiljenämndens bedömning

Såvitt avser grunden att verksamheten i PSPS skulle vara att betrakta som Antenns verksamhet, konstaterade nämnden att verksamheten var *av ett annat slag* än den verksamhet som bedrevs i Antenn, och att relevant verksamhet i Profficekoncernen hade överförs till Antenn i enlighet med avtalets bestämmelser. Nämnden uttalade (domen s. 96) att Antenn haft ”*tydliga uppgifter i Kumlaprojektet, uppgifter som varit helt i linje med den verksamhet Antenn bedrev före och efter överlåtelsen*”. Inget hade framkommit, fortsatte nämnden, som visar att någon verksamhet som är att betrakta som Career Business inte redan har tillgodoräknats Matthias Kjellberg. Nämnden bedömde att PSPS verksamhet inte var att betrakta som Antenns verksamhet.

Vad därefter beträffar parterna i Kumlaavtalet - Matthias Kjellberg gjorde gällande att Antenn, och inte Proffice, skulle ha varit part i Kumlaavtalet, och att därmed verksamheten i Kumlaprojektet i sin helhet skulle vara att betrakta som Antenn-verksamhet - konstaterade nämnden att grundupplägget för såväl Norrköpings- som Kumlaprojektet var att Proffice i egenskap av bemanningsföretag skulle sköta en industripool (domen s. 93). Nämnden fann det utrett (domen s. 93) att Antenns del i Kumlaprojektet var begränsat till att svara för sådan handledning som åsyftats i memorandum (d v s Career Business enligt den tolkning nämnden hade gjort av

begreppet). Matthias Kjellbergs påstående att all verksamhet i PSPS skulle vara att betrakta som Antenns verksamhet avvisades således av nämnden.

Matthias Kjellberg gjorde i tredje hand gällande att PSPS vinst skulle ha utgjort ersättning för av Antenn tillhandahållna tjänster. Nämndens bedömningar gör sig gällande även här. Nämnden fann således att Antenn hade haft tydliga uppgifter i Kumlaprojektet som låg i linje med den verksamhet som Antenn tidigare hade bedrivit och nämnden lade särskild vikt vid att Antenn hade fått ersättning för de tjänster som Antenn hade utfört i Kumlaprojektet, samt att Matthias Kjellberg, i egenskap av VD för Antenn, haft full insyn i och bestämmanderätt över Antenns fakturering (domen s. 94). Nämnden konstaterade därutöver, såvitt avser Norrköpingsprojektet, att Antenn aldrig skulle ha fått uppdraget för Ericsson eftersom uppdraget lämnades Proffice i egenskap av bemanningsföretag (domen s. 85), vilket äger betydelse även för Kumlaavtalet (domen s. 93). Därtill konstaterades (domen s. 97) att Matthias Kjellberg inte hade kunnat visa att PSPS fakturering avsett kompetensinventering och/eller outplacement. Även detta påstående avvisades således av nämnden.

Matthias Kjellberg gjorde i fjärde hand gällande att Proffice, i strid med avtalet tillämpade överdebitering och påstod att vinsten i PSPS utgjorde ersättning för av PSPS till Antenn tillhandahållna administrativa tjänster. Den åberopade bestämmelsen i avtalet är över huvud taget inte tillämplig i den föreliggande situationen. Vinsten i PSPS avser inte ersättning från Antenn - PSPS utförde inte några tjänster åt Antenn - utan avser ersättning som Ericsson betalade till Proffice genom PSPS, som var fakturaborgenär, för av Proffice tillhandahållna tjänster i Kumlaprojektet. Det är således inte fråga om fakturering mellan bolag i Proffice-koncernen med syfte att flytta vinster från Antenn. Tvärtom fakturerade Antenn inledningsvis Ericsson och sedermera PSPS, för av Antenn utförda tjänster. Matthias Kjellberg har som VD för Antenn haft kontroll över och bestämt omfattning av denna fakturering (domen s. 94).

Genom nämndens bedömningar har Matthias Kjellbergs alternativa omständigheter/grunder förlorat betydelse. Kumlaverksamheten kan inte anses vara att betrakta som Antenns verksamhet och den omtvistade ersättningen i Kumlaprojektet kan inte anses vara ersättning för av Antenn tillhandahållna tjänster. Antenn har fått ersättning för av Antenn tillhandahållna tjänster. Vidare är inte fråga om

överdebitering; Antenn, under ledning av Matthias Kjellberg, har fakturerat PSPS på marknadsmissiga villkor för de tjänster som Antenn har utfört i projektet, och har fått betalt i enlighet med fakturorna.

Nämndens bedömningar i frågan om PSPS verksamhet ska anses vara Career Business, i den betydelse som nämnden funnit, utesluter ett bifall till övriga av Matthias Kjellberg åberopade grunder. I den utsträckning nämnden har varit skyldig att pröva av Matthias Kjellberg åberopade grunder, har så skett, vilket framgår av skiljedomen. De bedömningar som nämnden har gjort härvidlag är av materiell natur och är därför inte möjliga att angripa genom en klandertalan.

Om hovrätten skulle finna att Matthias Kjellbergs första, tredje och fjärde grund felaktigt inte skulle ha prövats gör Proffice gällande att underlåtenheten inte påverkat utgången i målet. Vid skiljenämndens prövning av grunderna skulle dessa, på de skäl som anges ovan, ha ogillats och utgången hade därmed blivit densamma.

Slutligen understryks att nämnden uttryckligen angett att den har beaktat allt vad som har förekommit i skriftväxlingen och vid slutförhandlingen (domen s. 77).

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

På begäran av Proffice har vittnesförhör hållits med skiljemännen Johan Lind, Rolf Nöteberg och Peter Danowsky. Båda parter har åberopat skiljedomen. Parterna har hänfört sig till rättsutlåtanden; Matthias Kjellberg till två utlåtanden av professor Bengt Lindell och Proffice till ett av professor Lars Heuman.

Skiljetvisten gällde om Matthias Kjellberg var berättigad till ytterligare tilläggsköpeskilling i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet.

Klandertvisten gäller om skiljemännen gjort sig skyldiga till uppdragsöverskridande eller andra handläggningsfel när de kom fram till att resultatet avseende PSPS-

verksamheten, drygt 114 mkr, inte skulle räknas med vid bestämmandet av tilläggsköpeskillingen.

Frågan om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag

Skiljemännen har i skiljedomen inför bedömningen huruvida PSPS resultat ska ingå i beräkningsunderlaget för tilläggsköpeskillingen uttalat att som skiljemännen tolkar avtalet hänförs inte bemanning/uthyrning till outplacement.

Matthias Kjellberg har i första hand gjort gällande att skiljemännen har överskridit sitt uppdrag genom att lägga en icke åberopad omständighet (rättsfaktum) till grund för avgörandet; Matthias Kjellberg har påstått att skiljemännen vid avgörandet har utgått från att PSPS-ersättningen hänfört sig till bemannings- och uthyrningsverksamhet trots att ingen av parterna har gjort gällande att det är sådan verksamhet.

Proffice har gjort gällande att en invändning om att PSPS skulle ha bedrivit bemannings- och uthyrningsverksamhet inte har varit nödvändig för att komma fram till domslutet i skiljedomen och att denna omständighet inte heller utgör ett rättsfaktum. Om omständigheten utgjort ett nödvändigt faktum för rättsföljden, har Proffice gjort gällande att man åberopat den i rätt tid.

Enligt 34 kap. första stycket 2 LSF ska en skiljedom helt eller delvis hävas om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag. I propositionen till LSF uttalas att om skiljemännen grundar sitt avgörande på en omständighet (rättsfaktum) som inte åberopats av en part bör de anses ha överskridit sitt uppdrag (prop.1998/99:35 s. 145).

Den första frågan som ska prövas är därför om ett åberopande varit nödvändigt för att skiljemännen skulle få hänföra sig till bemannings- och uthyrningsverksamhet vid avgörandet, d.v.s. om bemannings- och uthyrningsverksamhet är att anse som ett rättsfaktum. För att kunna bedöma den frågan är det av betydelse hur skiljedomen i sin helhet är utformad och uppbyggd.

Av skiljedomen och skiljemännens vittnesmål framgår följande.

Det gällde för skiljemännen att tolka bestämmelserna i avtalet med avseende på de verksamheter som bedrevs. Skiljemännen har tolkat begreppet outplacement i avtalet i samband med bedömningen av Norrköpingsprojektet. Vid tolkningen har skiljemännen utgått från det memorandum som låg till grund för försäljningen av Antenn. I memorandum beskrevs Antenns verksamhet och där redovisades att Antenns tjänster kunde delas in i tre produktområden, nämligen karriärutveckling, outplacement och integrerade projekt. Enligt skiljemännen skulle sådan verksamhet som motsvarade Antenns vara tilläggsköpeskillingsberättigad. I memorandum angavs outplacement vara tjänster som, på arbetsgivarens bekostnad, ställdes till medarbetarens förfogande för att vederbörande skulle finna en ny anställning hos en annan arbetsgivare. Skiljemännen kom till slutsatsen att begreppet outplacement i avtalstexten hade samma innebörd som i memorandum.

Då det gällde Norrköpingsprojektet fann skiljemännen att termen outplacement i avtalet skulle uppfattas så att den inte omfattade bemannings- och uthyrningstjänster.

Skiljemännen har uppgett att prövningen av vilken verksamhet som var tilläggsköpeskillingsgrundande var en bevisfråga. Enligt skiljemännen hade det inte någon större betydelse hur man benämnde den verksamhet som de bedömde inte vara outplacement; det huvudsakliga var att konstatera om verksamheten var att hänföra till outplacement eller ej. PSPS-verksamheten var inte att hänföra till outplacementverksamhet. Begreppet bemanning/uthyrning behövde alltså enligt skiljemännen inte åberopas särskilt.

Även Lars Heuman har i sitt rättsutlåtande funnit att nämndens bedömning i berört hänseende utgör bevisvärdering och att den ligger inom ramen för nämndens avtalstolkning. Lars Heuman har vidare anført. Skiljemännens slutsats utgör resultatet av bevisvärderingen. Nämndens tolkning att uthyrning/bemanning inte hänfördes till outplacement utgjorde en tolkning som låg inom ramen för Proffice allmänt hållna tolkningsinvändning. Nämndens faktiska bedömning grundas på ett förnekande, dvs.

att PSPS verksamhet inte är outplacement till skillnad från vad Matthias Kjellberg har påstått.

Hovrätten finner att det av utredningen framgår att uthyrning/bemannning sett i sitt sammanhang inte kan anses som ett rättsfaktum; det avgörande var om PSPS-verksamheten skulle hänföras till outplacementverksamhet eller inte. Skiljemännen har alltså inte lagt en icke åberopad omständighet till grund för sitt avgörande. Skiljemännen har således inte överskridit sitt uppdrag.

Frågan om skiljemännen gjort sig skyldiga till andra handläggningsfel

Ej åberopad omständighet

Matthias Kjellberg har alternativt gjort gällande att skiljemännen har gjort sig skyldiga till ett handläggningsfel enligt 34 kap. första stycket 6 LSF genom att lägga en icke åberopad omständighet på sätt som angetts ovan till grund för sitt avgörande. Den bedömning som hovrätten gjort beträffande uppdragsöverskridande - att begreppet uthyrning/bemannning inte är att anse som ett rättsfaktum - har bäring även på nu påstått fel. Skiljenämnden har således inte gjort sig skyldig till något handläggningsfel.

Underlåtenhet att pröva vissa grunder

Matthias Kjellberg har anfört att han framställt vissa grunder - angivna i punkterna 1, 3 och 4 på s. 36 i skiljedomen - som skiljemännen inte har prövat.

Proffice har gjort gällande att de grunder som sålunda inte skulle ha prövats är att anse som alternativa grunder och att skiljemännen har prövat dessa i den utsträckning som krävts.

Skiljemännen, som i hovrätten förklarat att de noga prövat allt vad Matthias Kjellberg har gjort gällande i målet, har i skiljedomen inte särskilt redovisat sin inställning till vart och ett av Matthias Kjellbergs påståenden.

Hovrätten finner att utredningen visar att påståendena under punkterna 1 och 3 är prövade i och med den bedömning som skiljemännen gjort då de funnit att PSPS-verksamheten inte var tilläggsköpeskillingsgrundande. Vad gäller påståendet under punkten 4 är det av något annat slag och tar sikte på interndebitering och fakturering. Av skiljemännens vittnesmål framgår att skiljenämnden prövat påståendet och funnit att avtalets ifrågavarande bestämmelser inte varit tillämpliga.

Matthias Kjellberg har alltså inte visat att skiljemännen gjort sig skyldiga till något handläggningsfel.

Käromålet ska därmed ogillas.

Rättegångskostnaderna i hovrätten

Av hovrättens bedömning att käromålet ska ogillas följer att Matthias Kjellberg ska ersätta Proffice för rättegångskostnader med skäligt belopp. Proffice har yrkat ersättning med sammanlagt 1 136 766 kr. Av beloppet avser 932 855 kr arvode fram till huvudförhandlingen och 54 900 kr arvode under huvudförhandlingen samt 149 011 kr utlägg.

Matthias Kjellberg har uppgett att det yrkade arvodet framstår som för högt och att han vitsordar ett arvode motsvarande det han själv yrkat, d.v.s. 557 085 kr exkl. mervärdesskatt.

Proffice har vidhållit sitt yrkande och uppgett att det yrkade arvodet är normalt i denna typ av mål och rimligt med beaktande av betydelsen av tvisten och hovrättsförfarandets omfattning och tidsutdräkt.

Hovrätten finner att skälig ersättning för ombudsarvode bör bestämmas till 750 000 kr.

Skiljedomen får enligt 43 § andra stycket LSF inte överklagas.

Kristina Boutz

Ingemar Persson

Ingrid Holmstrand

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Kristina Boutz samt hovrättsråden
Ingemar Persson och Ingrid Holmstrand, referent. Enhälligt.